

Undervisning om nationella minoritetsspråk

Baki Hasan

Språkvårdare vid Språkrådet i romska/romani

E-post: baki.hasan@sprakochfolkminnen.se

Webb:

<https://www.sprakochfolkminnen.se/sprak/minoritetssprak/romska.html>

Tel. 073-558 60 49

Stockholm den 8 oktober 2018

Om Institutet för språk och folkminnen

Institutet för språk och folkminnen har till uppgift att bedriva språkvård och på vetenskaplig grund öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, folkminnen, namn och andra immateriella kulturarv i Sverige.

**DAG - Dialekt-, namn- och folkminnesarkivet i Göteborg:
Dialekter, folkminnen och namn**

DFU - Dialekt och folkminnen i Uppsala bevarande, bearbetning, forskning och information om dialekter och folkminnen.

Språkrådet

Om Språkrådet

- **Språkvård**
- **Språkpolitik**

Språkrådets viktigaste uppgift är att vara ett stöd för dem som ska använda eller har frågor om svenska, finska, jiddisch, romska, meänkieli och svenskt teckenspråk.

De nationella minoritetsspråken på Språkrådet

MEÄNKIELI

JIDDISCH

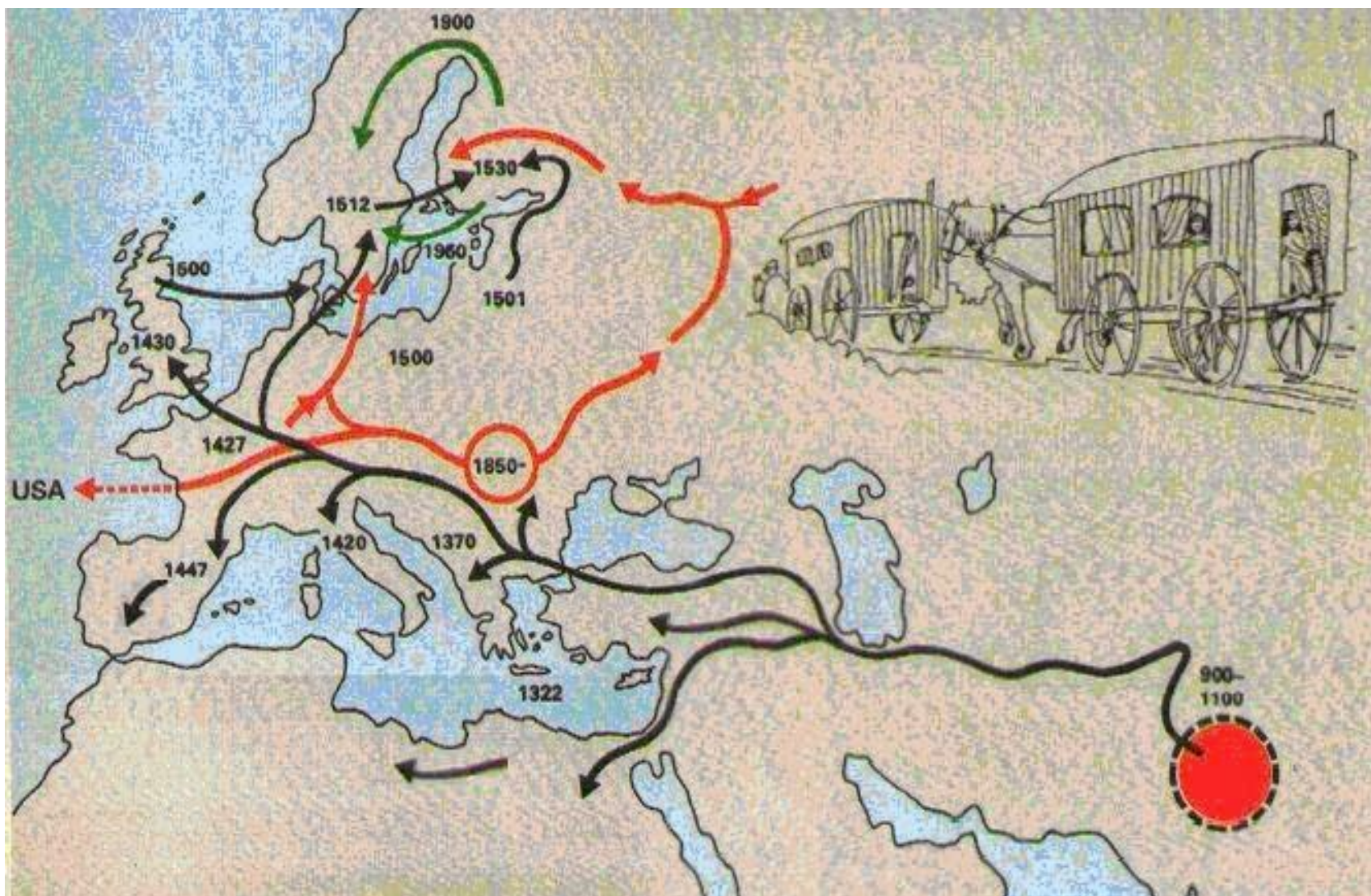
ROMSKA

FINSKA

SVENSKT TECKENSPRÅK

Om romer

Indien/Pakistan/Pandjap

Men idag ...?

Nationell minoritet

Minst 50 000 romer i landet

Romsk föreningsliv

Diskriminering

Kort om romska språket

Ett språk med en del dialekter
Indoeuropeiskt språk
Romska, romani eller romani chib

Romska dialekter:

- Kalo
 - Lovara
 - Gurbeti
 - Resanderomani
 - Kelderaš (Kelderasch)
 - Arli
- m.m.

Romskans influenser

- tjej
- haja (förstå)
- lattjo (kul, lustig)
- jycke (hund)
- macka
- beng

Romska språkvården

- Rådgivning
- Regeringens uppdrag att dokumenter för kommande generationer
- Harmonisering av romska språket
- Anordning av seminarier
- Romska skrivregler

Minoritetspolitiken

Språklag (2009:600)

1 § I denna lag finns bestämmelser om svenska språket, de nationella minoritetsspråken och det svenska teckenspråket. Lagen innehåller även bestämmelser om det allmännas ansvar för att den enskilde ges tillgång till språk samt om språkanvändning i offentlig verksamhet och i internationella sammanhang.

2 § Syftet med lagen är att ange svenskans och andra språks ställning och användning i det svenska samhället. Lagen syftar också till att värna svenskan och den språkliga mångfalden i Sverige samt den enskildes tillgång till språk.

7 § De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

8 § Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

Varför behövs det en språklag?

Sverige är i dag i högre grad än tidigare ett flerspråkigt samhälle. Förutom svenska har vi de nationella minoritetsspråken, det svenska teckenspråket och många invandrar­språk¹. Dessutom används mycket engelska i olika sammanhang. Det behövs en lag som reglerar språkens ställning i samhället.

Vad reglerar språklagen?

Språklagen gäller språkens ställning, inte språken i sig. Den innehåller exempelvis inga detaljregler om hur ord ska stavas, böjas och uttalas, inte heller om man ska använda lånord eller inhemska ord. Men den säger att språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. Det gäller alla de språk som kan förekomma i offentlig verksamhet.

Vilka språk gäller språklagen?

Språklagen anger följande språk: finska, jiddisch, meänkieli, romska², samiska, svenska och det svenska teckenspråket. Men den gäller faktiskt också alla andra språk som talas i Sverige, alltså de språk som talas av personer som invandrat eller har invandrarbakgrund.

Vad säger språklagen om andra språk än svenskan?

Det finns andra språk förutom svenska som har funnits länge i Sverige och som anses höra till Sveriges kulturarv precis som svenskan: finska, jiddisch, meänkieli, romska² och samiska. Dessa språk är enligt beslut i riksdagen Sveriges nationella minoritetsspråk.

Det svenska teckenspråket används av den teckenspråkiga gruppen, som består av döva och hörselskadade människor och deras anhöriga. Det är sedan tidigare erkänt av riksdagen som likställt det med de nationella minoritetsspråken

Så har vi också alla de andra språk som talas som modersmål av personer som invandrat eller har invandrarbakgrund.

Vi har en enkätundersökning som vi genomför var tredje år och syftet med detta är att se hur romska språket mår inom olika områden...

I våra enkätsvar får vi t ex svar från ansvariga inom skolor att elever kan få modersmål om de är mins 5

TACK!

OVEN SASTE!